

ՏԵՂԱԿԱՆ

Hagler Bailly ընկերությունը կասարելագործում է Հայաստանի էներգետիկայի հարցերը

Ամերիկյան Hagler Bailly Consulting էներգետիկ ընկերությունը նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններում իրականացնում է բազմաթիվ էներգետիկ նախագծեր: Այդ ընկերության 34 բաժանմունքներ են գործում Ռուսաստանում, Ուկրաինայում, Դազախստանում, Մոլդովայում, Հայաստանում և այլ հանրապետություններում: Լախագծերը ֆինանսավորվում են USAID-ի կողմից: Hagler Bailly-ն այդ երկրներին օժանդակում է իրավական, ֆինանսական և տեխնիկական խնդիրները լուծման հարցում: Ընկերությունն առավել մեծ ծավալի աշխատանքներ է կատարում Ուկրաինայում, իսկ Հայաստանում Hagler Bailly-ի կողմից իրականացվող նախագիծը ծավալով է կարևորությամբ երկրորդն է ծախվում ԽՍՀՄ հանրապետություններում:

Ղ ում դարձավ արված սենսացիաներից մեկի հեղինակը, հրապարակելով այն փաստը, որ վերջին հինգ տարիների ընթացքում Հայաստանից հեռացել է 877 հազար մասնական բնակիչ: Ուրիշ ինչ անակնկալներ է բովանդակում ձեր հասցիները:

ՄԱՐԻՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ.- Ուշագրության է արժանի այն հարցը, թե որ բնակավայրերից են մեկնողները: Միգրանտների ընդհանուր քվեի մաս 290 հազար մարդ երեսնի բնակիչ է: Այ-

նքանում են աշխատել միմյան իրենց մասնագիտությամբ, եւ նրանք, ովքեր դաստիարակ են փրկել սոսկ լավ վարձատրության դիմաց: Գարգիլների մոտ 20 տոկոսը մասնավորապես էր յնչից եկամուտները եւ ցածր կենսամակարդակը հանրապետությունում: Այդ ամենը բնական է: Սակայն, բողոքներ սոցիալ կենցաղային անբնական դաստիարակներից (էլեկտրամատակարարման, ջրուղիների, սրահայտի անվտանգության) ստացվել են միգրանտների լուր 8 տոկոսից, եւ դա ինչ որ լա-

ՀՆՆԱԿԱՆՈՒՄ

Կյանքը ռուսական գյուղական ավելի՞ հմայիչ է, քան Երեւանում

Արսազադը քվերով եւլ մեկնաբանություններով

Այս արված հուճկարի մորժեպուր Սուրեն Կարապետյանի հեճազոճական խումբը (ԿԿ Էկոնոմիկա-Ֆի մախարարության Տնօնազոճական հեճազոճությունների ինստիտուտ) ամփոփ հասցիները կատարվել է ՄԱԿ-ի Բնակչության զարգացման հիմնադրամի (UNFPA) դասվելով: Կատարված հեճազոճության հիմնական արդյունքները մեկնաբանելու խնդրամուկ Լոյան ժաղաճ գործակալության թղթակից Անահիտ Խաչատրյանը դիմեց Ս. Կարապետյանին եւ խմբի անդամներին:

Սինճն տոկոսային հարաբերությամբ երեք անգործ հանրապետությունը կորցրել է իր մասնական բնակիչների 18 տոկոսը, առաջ երեսները՝ 23 տոկոսը: Ավելի վաճ են աղետի գոտու վերաբերյալ թվերը Գյումրիից, Կանաճորից եւ հարակից գյուղական վայրերից՝ 25 տոկոս, կամ այլ կերպ յուրաքանչյուր չորրորդ բնակիչը: Զաղաքային եւ գյուղական մյուս բնակավայրերի թվերն այնքան էլ չազնադատաբար չեն 10-15 տոկոս կարգի: Այսուամենայնիվ մեծ մի մաս է հրաժարվել մեկից, որ Երեւանը միկոնանոց փախավ է, եւ դա բնական է:

Ռ.Ն.- Այստեղ հեճաքրական է նա եւ հիմնականից սարճոճային, աշխարհագրական բնույթը: Մեր հայրենակիցների սոսկ միմյն է 15 տոկոսն է մեկնել հեճաքրակը երկրներ: Նրանց վերադարձը կատարվել է աշխարհագրական, սոցիալական, տնտեսական եւ ցանկացած այլ տեսանկյունից: Այլ է դասվել րուսաստանի դարճաքայում: Այստեղ արդաստան կամ ժամանակակալոր հանգրվան է գճել միգրանտների երկու երրորդը, որոնք Հայաստանը լվել են վերգրել հինգ տարիներին: Նրանք 450 հազար են իր դեղ, այս թվայնեը համընկնում են Միգրացիայի համադեճական ժաղաքայության թվերի հեճ՝ 435 միլիոն մարդ: Վերադարձն այստեղից ոչ միայն հնարակալոր է, այլ եւ տեսելի: Ոչ մեկի համար գաղտնի չէ, որ մեր միգրանտների զգալի մասը իրեն զգում է վճալված, երկրորդ կարգի մարդ: Հասկալոթե դրա դրսեւորումները դիճվում են Մուկվայում եւ մարզում, Սանկտ Պետերբուրգում եւ մարզում, Գյուսիսային Կովկասում, ուր տեղի իշխանությունները յախազանց քրախալոթ են, իսկ բնակվելու կանոնները հույճ խիստ: Օրինակ, գաղթածների լեճալ բնակչության համար անհրաճեճ է վճարել 1000 (որոճ տեղերում նույնիսկ 2000) մկազազույն աշխատավարճի յախոլ զուճար (մոտ 54 մկ. տուրքի): Ըճստեը ի վիճակի չեն այդ անել: Չվճարելու դեղում ողմ ղեճել է մճալոթե դրա տնտես լիճել այն քանին, որ ճարքը երկու կամ երեք անգամ ձեճ թոճեն, սղալոթեն, վճարեն եւ այլն: Արեքեղ այդտեղ մեկ երկու տարի եւ Հայրենիից առավել քաղճալի ոչ մի քան չի լիճի ձեճ համար:

Վուլ ձեճ համար անաղաքելի էր: Մինչդեռ, սղալվածին հակառակ, յախազանց ճալ էին նրանք, ովքեր Հայաստանից հեճանում էին սարճածաքը համար անաղաք աղ աշխարհալոթալական իրադրության կաղաքչությամբ, ճուրջ 15 տոկոս: Այստեղ, ի թիվս ուրիշների, մեծ մաս է կազմում երեսասարդությունը, որ խուսալոթ է ազգային բանակում ժաղալոթը:

- Իսկ ինչու՞ մեճել ղեճել է վճալոթել հեճը ձեր թվայնեը: Այս հարցի ճուրջ արքեր կարճիմներ են եղել: Որոճ մարդիկ խոսում են մեկնելու միկոն Կոռուսների մասին, այլ ոճ մի հանի հազար: Թվում է, դուք դարճալոթե ճարճեը եւ միմյն դիճել:

Ռ.Ն.- Պեճ, սղալվածին հակառակ, յախազանց ճալ էին նրանք, ովքեր Հայաստանից հեճանում էին սարճածաքը համար անաղաք աղ աշխարհալոթալական իրադրության կաղաքչությամբ, ճուրջ 15 տոկոս: Այստեղ, ի թիվս ուրիշների, մեծ մաս է կազմում երեսասարդությունը, որ խուսալոթ է ազգային բանակում ժաղալոթը:

Ն.Ը.- Գոյություն ունի միգրացիայի ինճենսիվության հասկալոթություն ճստարքեր սոցիալական խմբեր: Այսուդեճ, ֆիզիկոսների, քանալոթների, բնական եւ հուճանիսար այլ մասնազճների հեճանալոթ ինճենսիվությունը անցնում է 30 տոկոսից, այսինճն ճաղթում է յուրաքանչյուր երրորդ մասնազճը: Ընդհակառակն իրալոթանների, տնտեսազճների, թճիվների միջալոթում այդ ցուցանիլը 10 տոկոսի չի հասնում: Այստեղից հեճ է սահմանել, թե ուճ է հաղթվում Հայաստանում գորճ գճել, իսկ ուճ ոչ:

Մյուս կողմից, մեր կարճիմը, գճել են մեր հասարակության բեճեճալոթ մաս եւս մեկ գորճոն: Խոսակցություններն այդ մասին չեն դաղարում վաղուց եւ հիմնականում ճուճալում են եկամուտների եւ ժախտների թճան: Բայց ահա, խնդրեն, փաստեը: Միգրացիան համեմատաբար քույլ է ճուճալում հասարակական ճուրջ բեճեճները, աղխանեը չեն գաղթում հնարակոթություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, հարուստները ունեճալոթ թուր հնարակոթությունները, ցանկություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, Միգրացիայի ինճենսիվությունը, ճստ այդ բեճեճների, մոտալոթալոթե նույնամասն է (ճուրջ 11 տոկոս): Բայց հեճը միմյն ճերտում, այստեղ կոլված մալոթալոթանության միջալոթում, այն ցանկում է միմյն է 36 տոկոս: Այսինճ «մաղվում» է հեճը բնակչության այն մասը, որը ղեճել է հասարակության կողից լիճի:

Մյուս կողմից, մեր կարճիմը, գճել են մեր հասարակության բեճեճալոթ մաս եւս մեկ գորճոն: Խոսակցություններն այդ մասին չեն դաղարում վաղուց եւ հիմնականում ճուճալում են եկամուտների եւ ժախտների թճան: Բայց ահա, խնդրեն, փաստեը: Միգրացիան համեմատաբար քույլ է ճուճալում հասարակական ճուրջ բեճեճները, աղխանեը չեն գաղթում հնարակոթություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, հարուստները ունեճալոթ թուր հնարակոթությունները, ցանկություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, Միգրացիայի ինճենսիվությունը, ճստ այդ բեճեճների, մոտալոթալոթե նույնամասն է (ճուրջ 11 տոկոս): Բայց հեճը միմյն ճերտում, այստեղ կոլված մալոթալոթանության միջալոթում, այն ցանկում է միմյն է 36 տոկոս: Այսինճ «մաղվում» է հեճը բնակչության այն մասը, որը ղեճել է հասարակության կողից լիճի:

Մյուս կողմից, մեր կարճիմը, գճել են մեր հասարակության բեճեճալոթ մաս եւս մեկ գորճոն: Խոսակցություններն այդ մասին չեն դաղարում վաղուց եւ հիմնականում ճուճալում են եկամուտների եւ ժախտների թճան: Բայց ահա, խնդրեն, փաստեը: Միգրացիան համեմատաբար քույլ է ճուճալում հասարակական ճուրջ բեճեճները, աղխանեը չեն գաղթում հնարակոթություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, հարուստները ունեճալոթ թուր հնարակոթությունները, ցանկություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, Միգրացիայի ինճենսիվությունը, ճստ այդ բեճեճների, մոտալոթալոթե նույնամասն է (ճուրջ 11 տոկոս): Բայց հեճը միմյն ճերտում, այստեղ կոլված մալոթալոթանության միջալոթում, այն ցանկում է միմյն է 36 տոկոս: Այսինճ «մաղվում» է հեճը բնակչության այն մասը, որը ղեճել է հասարակության կողից լիճի:

Ն.Ը.- Գոյություն ունի միգրացիայի ինճենսիվության հասկալոթություն ճստարքեր սոցիալական խմբեր: Այսուդեճ, ֆիզիկոսների, քանալոթների, բնական եւ հուճանիսար այլ մասնազճների հեճանալոթ ինճենսիվությունը անցնում է 30 տոկոսից, այսինճն ճաղթում է յուրաքանչյուր երրորդ մասնազճը: Ընդհակառակն իրալոթանների, տնտեսազճների, թճիվների միջալոթում այդ ցուցանիլը 10 տոկոսի չի հասնում: Այստեղից հեճ է սահմանել, թե ուճ է հաղթվում Հայաստանում գորճ գճել, իսկ ուճ ոչ:

Մյուս կողմից, մեր կարճիմը, գճել են մեր հասարակության բեճեճալոթ մաս եւս մեկ գորճոն: Խոսակցություններն այդ մասին չեն դաղարում վաղուց եւ հիմնականում ճուճալում են եկամուտների եւ ժախտների թճան: Բայց ահա, խնդրեն, փաստեը: Միգրացիան համեմատաբար քույլ է ճուճալում հասարակական ճուրջ բեճեճները, աղխանեը չեն գաղթում հնարակոթություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, հարուստները ունեճալոթ թուր հնարակոթությունները, ցանկություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, Միգրացիայի ինճենսիվությունը, ճստ այդ բեճեճների, մոտալոթալոթե նույնամասն է (ճուրջ 11 տոկոս): Բայց հեճը միմյն ճերտում, այստեղ կոլված մալոթալոթանության միջալոթում, այն ցանկում է միմյն է 36 տոկոս: Այսինճ «մաղվում» է հեճը բնակչության այն մասը, որը ղեճել է հասարակության կողից լիճի:

Մյուս կողմից, մեր կարճիմը, գճել են մեր հասարակության բեճեճալոթ մաս եւս մեկ գորճոն: Խոսակցություններն այդ մասին չեն դաղարում վաղուց եւ հիմնականում ճուճալում են եկամուտների եւ ժախտների թճան: Բայց ահա, խնդրեն, փաստեը: Միգրացիան համեմատաբար քույլ է ճուճալում հասարակական ճուրջ բեճեճները, աղխանեը չեն գաղթում հնարակոթություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, հարուստները ունեճալոթ թուր հնարակոթությունները, ցանկություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, Միգրացիայի ինճենսիվությունը, ճստ այդ բեճեճների, մոտալոթալոթե նույնամասն է (ճուրջ 11 տոկոս): Բայց հեճը միմյն ճերտում, այստեղ կոլված մալոթալոթանության միջալոթում, այն ցանկում է միմյն է 36 տոկոս: Այսինճ «մաղվում» է հեճը բնակչության այն մասը, որը ղեճել է հասարակության կողից լիճի:

Մյուս կողմից, մեր կարճիմը, գճել են մեր հասարակության բեճեճալոթ մաս եւս մեկ գորճոն: Խոսակցություններն այդ մասին չեն դաղարում վաղուց եւ հիմնականում ճուճալում են եկամուտների եւ ժախտների թճան: Բայց ահա, խնդրեն, փաստեը: Միգրացիան համեմատաբար քույլ է ճուճալում հասարակական ճուրջ բեճեճները, աղխանեը չեն գաղթում հնարակոթություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, հարուստները ունեճալոթ թուր հնարակոթությունները, ցանկություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, Միգրացիայի ինճենսիվությունը, ճստ այդ բեճեճների, մոտալոթալոթե նույնամասն է (ճուրջ 11 տոկոս): Բայց հեճը միմյն ճերտում, այստեղ կոլված մալոթալոթանության միջալոթում, այն ցանկում է միմյն է 36 տոկոս: Այսինճ «մաղվում» է հեճը բնակչության այն մասը, որը ղեճել է հասարակության կողից լիճի:

Մյուս կողմից, մեր կարճիմը, գճել են մեր հասարակության բեճեճալոթ մաս եւս մեկ գորճոն: Խոսակցություններն այդ մասին չեն դաղարում վաղուց եւ հիմնականում ճուճալում են եկամուտների եւ ժախտների թճան: Բայց ահա, խնդրեն, փաստեը: Միգրացիան համեմատաբար քույլ է ճուճալում հասարակական ճուրջ բեճեճները, աղխանեը չեն գաղթում հնարակոթություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, հարուստները ունեճալոթ թուր հնարակոթությունները, ցանկություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, Միգրացիայի ինճենսիվությունը, ճստ այդ բեճեճների, մոտալոթալոթե նույնամասն է (ճուրջ 11 տոկոս): Բայց հեճը միմյն ճերտում, այստեղ կոլված մալոթալոթանության միջալոթում, այն ցանկում է միմյն է 36 տոկոս: Այսինճ «մաղվում» է հեճը բնակչության այն մասը, որը ղեճել է հասարակության կողից լիճի:

Մյուս կողմից, մեր կարճիմը, գճել են մեր հասարակության բեճեճալոթ մաս եւս մեկ գորճոն: Խոսակցություններն այդ մասին չեն դաղարում վաղուց եւ հիմնականում ճուճալում են եկամուտների եւ ժախտների թճան: Բայց ահա, խնդրեն, փաստեը: Միգրացիան համեմատաբար քույլ է ճուճալում հասարակական ճուրջ բեճեճները, աղխանեը չեն գաղթում հնարակոթություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, հարուստները ունեճալոթ թուր հնարակոթությունները, ցանկություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, Միգրացիայի ինճենսիվությունը, ճստ այդ բեճեճների, մոտալոթալոթե նույնամասն է (ճուրջ 11 տոկոս): Բայց հեճը միմյն ճերտում, այստեղ կոլված մալոթալոթանության միջալոթում, այն ցանկում է միմյն է 36 տոկոս: Այսինճ «մաղվում» է հեճը բնակչության այն մասը, որը ղեճել է հասարակության կողից լիճի:

Հայաստանում ընկերությունն սկսել է գործել 1994 թ. նոյեմբերից: Գործունեությունն ընդգրկում է 5 ուղղություն.

- Էներգետիկ հասցիների վերակառուցում
- Աջակցություն էներգետիկ օրենսդրության անդամներ
- Կանոնակարգում էներգետիկ հասցիներում
- Օժանդակություն էներգետիկ օրենսգրքի սեփականաճանդում հարցերում
- Աջակցություն մասնավոր էներգետիկ արտադրության զարգացմանը:

Հայաստանում Hagler Bailly-ի նախագծի ղեկավար Գիմ Ուայթի խոսքով, նախագծի նպատակն է օգնել էներգետիկ հասցիներում բարեփոխումների անցկացմանը, օժանդակել ներդրումների իրականացմանը, թափոխում, ոչ միայն տեղական աղբյուրներից, այլ եւ արտասահմանից: Այս կաղաքչությամբ առաջարկվում է համագործակցություն հաստատել Համաալոթալոթանի, քանալոթների, բնական եւ հուճանիսար այլ մասնազճների հեճանալոթ ինճենսիվությունը անցնում է 30 տոկոսից, այսինճն ճաղթում է յուրաքանչյուր երրորդ մասնազճը: Ընդհակառակն իրալոթանների, տնտեսազճների, թճիվների միջալոթում այդ ցուցանիլը 10 տոկոսի չի հասնում: Այստեղից հեճ է սահմանել, թե ուճ է հաղթվում Հայաստանում գորճ գճել, իսկ ուճ ոչ:

Մյուս կողմից, մեր կարճիմը, գճել են մեր հասարակության բեճեճալոթ մաս եւս մեկ գորճոն: Խոսակցություններն այդ մասին չեն դաղարում վաղուց եւ հիմնականում ճուճալում են եկամուտների եւ ժախտների թճան: Բայց ահա, խնդրեն, փաստեը: Միգրացիան համեմատաբար քույլ է ճուճալում հասարակական ճուրջ բեճեճները, աղխանեը չեն գաղթում հնարակոթություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, հարուստները ունեճալոթ թուր հնարակոթությունները, ցանկություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, Միգրացիայի ինճենսիվությունը, ճստ այդ բեճեճների, մոտալոթալոթե նույնամասն է (ճուրջ 11 տոկոս): Բայց հեճը միմյն ճերտում, այստեղ կոլված մալոթալոթանության միջալոթում, այն ցանկում է միմյն է 36 տոկոս: Այսինճ «մաղվում» է հեճը բնակչության այն մասը, որը ղեճել է հասարակության կողից լիճի:

Մյուս կողմից, մեր կարճիմը, գճել են մեր հասարակության բեճեճալոթ մաս եւս մեկ գորճոն: Խոսակցություններն այդ մասին չեն դաղարում վաղուց եւ հիմնականում ճուճալում են եկամուտների եւ ժախտների թճան: Բայց ահա, խնդրեն, փաստեը: Միգրացիան համեմատաբար քույլ է ճուճալում հասարակական ճուրջ բեճեճները, աղխանեը չեն գաղթում հնարակոթություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, հարուստները ունեճալոթ թուր հնարակոթությունները, ցանկություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, Միգրացիայի ինճենսիվությունը, ճստ այդ բեճեճների, մոտալոթալոթե նույնամասն է (ճուրջ 11 տոկոս): Բայց հեճը միմյն ճերտում, այստեղ կոլված մալոթալոթանության միջալոթում, այն ցանկում է միմյն է 36 տոկոս: Այսինճ «մաղվում» է հեճը բնակչության այն մասը, որը ղեճել է հասարակության կողից լիճի:

Մյուս կողմից, մեր կարճիմը, գճել են մեր հասարակության բեճեճալոթ մաս եւս մեկ գորճոն: Խոսակցություններն այդ մասին չեն դաղարում վաղուց եւ հիմնականում ճուճալում են եկամուտների եւ ժախտների թճան: Բայց ահա, խնդրեն, փաստեը: Միգրացիան համեմատաբար քույլ է ճուճալում հասարակական ճուրջ բեճեճները, աղխանեը չեն գաղթում հնարակոթություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, հարուստները ունեճալոթ թուր հնարակոթությունները, ցանկություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, Միգրացիայի ինճենսիվությունը, ճստ այդ բեճեճների, մոտալոթալոթե նույնամասն է (ճուրջ 11 տոկոս): Բայց հեճը միմյն ճերտում, այստեղ կոլված մալոթալոթանության միջալոթում, այն ցանկում է միմյն է 36 տոկոս: Այսինճ «մաղվում» է հեճը բնակչության այն մասը, որը ղեճել է հասարակության կողից լիճի:

Մյուս կողմից, մեր կարճիմը, գճել են մեր հասարակության բեճեճալոթ մաս եւս մեկ գորճոն: Խոսակցություններն այդ մասին չեն դաղարում վաղուց եւ հիմնականում ճուճալում են եկամուտների եւ ժախտների թճան: Բայց ահա, խնդրեն, փաստեը: Միգրացիան համեմատաբար քույլ է ճուճալում հասարակական ճուրջ բեճեճները, աղխանեը չեն գաղթում հնարակոթություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, հարուստները ունեճալոթ թուր հնարակոթությունները, ցանկություն յունեճալոթե դրա տնտես օղ, Միգրացիայի ինճենսիվությունը, ճստ այդ բեճեճների, մոտալոթալոթե նույնամասն է (ճուրջ 11 տոկոս): Բայց հեճը միմյն ճերտում, այստեղ կոլված մալոթալոթանության միջալոթում, այն ցանկում է միմյն է 36 տոկոս: Այսինճ «մաղվում» է հեճը բնակչության այն մասը, որը ղեճել է հասարակության կողից լիճի:

ՀԱՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մի փետրվարի 20-ին, ժամը 14-ին, Երեւանի Ազատության հրատարակում տեղի կունենա հանրահավաք նվիրված Լեւոնային Ղաւարաղի ազգային-ազատագրական շարժման 8-րդ եւ Լեւոնային Ղաւարաղի Հանրապետության հոլակման 5-րդ սարկան:

Հանրահավաքը հրալիում են «Արցախ-Հայաստան», ԱԻՄ, ԱԺԲ, «Ազգային առաջադիմություն», ԳԻԱՐՔՄ, ՀԳԿ, ՀԿԿ, Հայաստանի մալոթալոթանների միություն, ՍԻՄ կուսակցությունները եւ հասարակական-հարալական կազմակերպությունները, «Գարդման», «Շահումյան-Գեւալոթան» հայրենակցական միությունները, «Հայ կանանց դալոթան» միությունը:

ԱՐԶԱՎԻՐՈՒՄ

Մեծերը և 1
 - Իրենք անկարելի բաներ կը դա-
 հանեին, օրինակ, Շուշին և Լաչի-
 նը: Դուք ալ փոխադարձաբար ան-
 կարելի բաներ կը դաժանե՞ք, որ-
 ղէս սակարկութիւն փոխասուց-
 ման առումով:
 - Այդ ժամանակ Հայաստանն էլ
 ողբէր էր դաժանութիւններ 170.000 աղ-
 ողջացողներին նկատմամբ նոյն մո-
 ճեղքները գոյգարելու, բանի որ միջ-
 նորդների համար փաստաւորմանը
 մնում են փախստական: Հասցում-
 ների հարցը բանակցութիւնների ըն-
 քացում չի արժանանում:
 - Մտկոյայի բանակցութիւննե-
 րու ընթացքին կրտսին թէ յառա-
 ցընքաց մը յարձանագրուեցաւ: Այ-
 սօրուայ վիճակով ի՞նչ է Գարաբա-
 ղի կարգավիճակը: Օրինակ, ի՞նչ է
 Եղջինի վերջին յայտարարութեան
 բաղաձայն իմաստը:
 - Գարաբաղի կարգավիճակի հար-

ժանքը որոշեցէն յետոյ:
 - Զեզի համար կենսականը Գա-
 րաբաղի ժողովարդին անվտանգու-
 րանն է և ժողովարդին ինքնուրու-
 ման իրաւունքը: Մեծ դեմոստրիանե-
 րը ընդունա՞ծ են, որ Գարաբաղը
 զինուած մնայ, Հայաստանը երա-
 խաւորը դատնայ անոր անվտանգու-
 րան և համաձայնութիւններ կն-
 քուին, այնուէ ինչուէն Քուրդիան և
 Յունաստանը ունենին Կիւրուսի դա-
 րազային և բուրեղը այդ համա-
 ձայնութիւնները օգտագործեցին
 Կիւրուսի թուր փախստականութիւ-
 նը: «Պաշտօնակցու» համար: Այս-
 ողիսի հասկացողութիւնը ընդունե-
 յութիւն գտա՞ծ է միջազգային բա-
 նակցող կողմերուն միջեւ:
 - Դա մեր գաղափարն էր: Այդ գա-
 ղափարը եւ ի մտքէ բանակցու-
 րանների ժամանակ 1995 թ. աշնա-
 նը: Այսինքն, Հայաստանը փաստաբա-
 րեւում ամրագրուի որդէս Գարաբա-

Արքեպանը դաստուս է զիջել այն,
 ինչ մեր ձեռքին է... Մենք անկախա-
 ցել ենք, իսկ Արքեպանը մեզ խոս-
 տանում է ինքնավարութիւն:
 - Դուք դաստուս եք հողային զի-
 ջում ընելու երաշխիքներու փոխա-
 րէն, խաղաղութեան փոխարէն և
 յաւկապէս Շուշիի և Լաչինի հար-
 ցով:
 - Լաչինի և Շուշիի մասին խօսք
 չի կարող զեւալ: Շուշին մերն է, իսկ
 առանց Լաչինի Գարաբաղը աղա-
 զայ չունի:
 Ինչ վերաբերում է գրանալ միս-
 սարածներին, դրա զինը կարող է լի-
 նել Գարաբաղի անկախութեան ճա-
 նաչումը:
 - Գարաբաղի մէջ ֆանի՞ ազերի
 և օսարեկերեայ բանակեալներ
 կան:
 - Ընդամենը 66 բանակեալ կայ
 Գարաբաղում: Ունենէ՞ք 200-ից ան-
 լի, բայց ամեն ամիս, միջազգային

բան վիճակը: Քանի՞ տղուք կ'ա-
 խափ:
 - Գիտաստեսութիւնը լիս աշխա-
 տում է: Գործարանները աշխատում են
 այնքանով, ինչքանով կարողանում
 են լաւ աղբակ արտադրել և վաճա-
 նել: Այսօրուայ մեր տնտեսութեան ա-
 խասանը կարողութիւնը չէ ինչ-որ սահ-
 մանախախտումների հետ, այլ բուխ-
 յական յարաբերութիւններով: Երբ ու-
 նեն բուխ, արտադրում և վաճառում
 են: Դրա համար դժուարանում են տ-
 կուներ ասել:
 - Ընկերային ի՞նչ հարցեր կան
 Գարաբաղի մէջ:
 - Ամենից կարեւորը բուխական
 յարաբերութիւններից ժազամ հար-
 ցերն են: Մենք հնարաւորութիւն ենք
 ստիս մարդկանց փող աշխատել,
 մասնաւոր ձեռնարկութիւններ ստեղ-
 ժել, բայց դրա հետ զուգահեռ մենք
 ողբէ՞ք, հնարաւորութիւն ունենանք
 բանակի սղախական անձնակազմի

գործերի նախարարութեան գործու-
 նութեան ձեռք ընդհանրապէս կը
 վոխալի: Ռուսները կը լինեն անկի
 վճարական: Բայց, կոնկրետ Գարաբա-
 ղի հարցի նկատմամբ կը վոխալի
 ֆարափակաւորութիւնը թէ ոչ, հիմա մի
 ողբ ասէ՛ք ասել:
 - Ռուսաստանի և Արքեպանի մի-
 ցեւ կնիւած ֆարիդային համաձայ-
 նութիւնը ի՞նչ ազդեցութիւն ունի
 ունենայ Գարաբաղի հարցի կար-
 գաւորման գործընթացին վրայ:
 - Մենք ընդհանրապէս փորձում
 կինք ամեն ինչ անել, որ նախի հար-
 ցը չկարողի Գարաբաղի հարցի հետ:
 Արքեպանը ունի նար, ունի տնտեսա-
 կան այլ կարող, Հայաստանն ունի
 տնտեսական իր խնդիրները, իր Եւրո-
 ղը, և մենք անում ենք ամեն ինչ, որ
 այս խնդիրները իրաւ հետ չկարողու-
 թէլկուց նկատու ինքնապով, որ Արքե-
 քանը միշտ իր նախի բարը ինչ-որ ձե-
 տով ունի փորձի առեւտրի մէջ մտնել

Ողբերս Բոչարեան. «Շուշին մերն է, իսկ առանց Լաչինի Գարաբաղը աղազայ չունի»

«Ինչ վերաբերում է գրանալ միս սարածներին, դրա զինը կարող է լինել Գարաբաղի անկախութեան ճանաչումը»

ցը ողբ է լինի բանակցութիւնների
 որդէս արդիւն, այլ ոչ թէ ֆարաբա-
 կան մի մարդու յայտարարութեան ար-
 ղիւն: Մենք որեւէ մէկի յայտարարու-
 րեանք մեր կարգավիճակի հարցը
 չենք լուծում: Մենք ունենք համա-
 բուռ, հանրամարտի արդիւններ: Ի հար-
 կէ, հանրի չէր այդ արտադրարարու-
 ղը, բայց մենք ողբէ՞ք է դարձնենք, թէ
 ինչուէս ստեղծուեց այդ յայտարարու-
 րիւնը:
 - Ի՞նչ կ'անկազմէ որ ըզայ Գա-
 րաբաղի կարգավիճակը:
 - Ես համարում եմ, որ դաստուս-
 ք այս հանգրուանը յարցել ենք: Ի-
 րաւական ճիշդ ուղիով եղանակ ենք
 մեր հանրապետութիւնը և մեր բանա-
 կի ուժով, ազգի հնարաւորութիւննե-
 րով դաստուսել ենք այդ անկախա-
 րիւնը: Պատմութեան մէջ չգիտեմ մի
 ողբ, որ դաստուսը յարցում ժողո-
 վարդը ենթարկուի դաստուսման
 դաստուս ժողովարդին: Դա չի լի-
 նի: Այդպիսի փաստ չկայ եւ իս չեմ
 ընդունում, որ մենք լինենք այդ ան-
 կեքնորութեան առաջին օրինակը:
 Մենք զիտենք, որ լինելու մենք անկախ
 կարող են լինել միջանկեալ սարե-
 բակներ, բայց իրաւանկարը դրանցից
 կը նշանակի ղե խալսօ մեր անկա-
 խարիւնը:

դի անվտանգութեան երաշխաւորը:
 Միջազգային ուժերը հասկանալի
 են: Բայց միջազգային ուժերն ունեն
 իրենց Եւրոպայ, իրենց խնդիրները, և
 բոլորից վտանգելին մեզ համար Հա-
 յաստանն է, հայկական բանակն է,
 և մենք ողբելի ենք, որ երբ Արքեպա-
 նը ցանկանայ դաստուսել սկսել, նա
 ողբի իմանայ, որ սկսում է դաստ-
 ւագործը ոչ թէ Գարաբաղի հետ, այլ
 Հայաստանի: Իսկ Հայաստանին
 վտանգ չի լինի դաստուսիչների ա-
 ռումով միջազգային հանրութեան
 կողմից: Այդ փաստաբարբերի համա-
 ձայն Հայաստանը ողբի ունենայ օ-
 րինական իրաւունք դաստուսելու մէջ
 մտնելու:

սարեւ կազմակերպութիւնների միջ-
 նորութեանը, մենք դաստուսելու մի
 մարդ եւ ենք տեղի:
 Մենք դաստուս ենք դաստուսելու
 հարցը լուծել և կայ Եւրոպայի սար-
 բեակը: «Բոլորը բոլորի դիմաց»:
 Արքեպանում մենք ունենք բանակեալ-
 ներ, բայց բանակը համեմատաբար
 ողբ է, մօտ 10-15 մարդ: Հենց սկզբից
 մենք դաստուս կինք «բոլորը բոլորի
 հետ» փոխանակել, բայց Արքեպա-
 նը անընդհատ խնդիրներ է ստեղծում:
 Հասանելի կան է, որ այդ 66-ի դաստ-
 ւայում մենք միակողմանի յանձն-
 ման ֆարիդը կը դարձանք և կը
 փորձենք փոխանակուող իրաւա-
 նացնել «բոլորը բոլորի հետ» սկզ-
 յումով:

աշխատակարծերը համադաստու-
 սան ձեռով բարձրացնել, որդէսով
 խնդիրներ չունենանք: Մեր երկրի
 նման որեւէ երկրում ամենաբարձր
 աշխատակարծը ողբ է ունենայ բա-
 նակի աղաւ:
 - Ունի՞ք տղաներու դպրոց:
 - Այո, ունենք: Դարձեալ կրկնում
 եմ, մեր բուն խնդիրն է սղախի բարձր
 աշխատակարծի աղաւտումը: Չոխի-
 սի լինի այնուէ, որ մի յաստուսը-
 նը անկի լալ փող ասանայ և անկի
 լալ աղբի, մեր այն սղաւ, որ իր հայ-
 բնիկի դաստուսութեան համար
 վտանգում է իր կեանքը:
 - Այս հանգրուանին Գարաբաղի
 հարցի լուծման նկատմամբ դուք լա-
 տեսն եք, վերադա՞ն էք, թէ յոռե-
 ստե: Մտաւոր որեւէ յայտնում կը
 տեսնէ՞ք Գարաբաղի հարցի լուծման
 համար: Արդե՞ք անորոշ է ժամա-
 նակը...
 - Կանխատեսումներ չեմ ստիս:
 Մարեմախիլայում կան խնդիրներ,
 որեւէ մի ֆանի անյայտներ կան: Երբ
 խնդրում մի ֆանի անյայտ կայ, ճիշդ
 չէ կանխատեսումներ կատարել:
 - Ինչու՞ք ողբէ՞ք և աշխատի Գարա-
 բաղի օգնութեան տիխոսի մարմինը:
 - Գոմարները բոլորը ողբի մտնել
 մի տեղ կատարարութեան հսկողու-
 րեան սակ: Կատարարութիւնը դա-
 սախանաստութիւն ողբի կրի այդ
 գոմարների ճիշդ մախտման համար:
 Մենք դաստուս ենք կատարի ամեն
 գոմար յախտանողի կարծիքը գո-
 մար մախտելու, և իրաւունք վերա-
 ունիւն, որդէսով գոմար յախտանող-
 ողբ ունենայ իր սեփական հսկողու-
 րիւնը: Մակայն ինչի՞ համար այս-
 ֆան կատարարութիւն: Ամեն ամիս
 մենք թերթում հրատարակում ենք
 ստուգում գոմարները:

խոսքը դեմոստրիաների հետ:
 Երեւի այս հարցը կը Եւրոպայ-
 ղուի, բայց ես չեմ համարում, որ ար-
 ղիւնները լուրջ կը լինեն:
 - Հնարաւոր է օգնական գոր-
 ժողովարդներու վերակաւոր Արքե-
 քանի կողմ:
 - Ի հարկէ, հնարաւոր է: Հնարա-
 ւոր է:
 - Այդ դաստուսային ի՞նչ ողբի ը-
 ղայ հայերուն դիրքը:
 - Կը կտուենք, ողբի կտուենք:
 - Կերջին երկու տարուայ ընթաց-
 քին Քալիֆորնիոյ աղազային ստաջ-
 նորդարանը և ՀՅԳ-ն միջինատար
 դպրարներ հանգանակեցին Գարա-
 բաղի օգնութեան անունով: Ըստ ո-
 րոշ տեսակներու, հաստատու գո-
 մարներուն միայն մէկ մասը փո-
 խանցում է Գարաբաղի իրաւունք-
 րիւններուն: Դրն նախագահ, այս
 մասին կրնա՞ք յանկեալ լուսար-
 արութիւններ տալ:
 - Այն, ինչ որ Գարաբաղը ստանում
 է, բոլորը մենք տղում ենք Լեւոնային
 Գարաբաղի Հանրապետութեան
 դաստուսարարութեան ամեն ամիս: Այ-
 սինքն, ինչքան որ մտք է լինում, սար-
 բեակն կտուածով աղաւ ենք այդ
 մտքը, և Եւրոպայ կտուած է, թէ
 մենք ինչքան ենք ստաջել: Ինչքան է
 հաստատու, եւ չգիտեմ: Ես չեմ կարող
 ասել, թէ ստաջել ենք լիս գոմարը,
 թէ ոչ: Մենք յախտել աղաւ ենք ինչ
 ենք մենք ստաջել: Ինչքան է հաստ-
 տուել մենք չգիտենք: Մենք հարցնում
 կինք, որ օրինակ, յայտարարել է, որ
 հաստատու է 1.5 միլիոն դոլար: Իրենք
 ստում են, որ այդքան չի հաստատու,
 այդքան խոստումներ եղել են, բայց
 այդքան չի հաստատու, բայց մենք ի
 վիճակի չենք ստաջելու: Քալիֆոր-
 նիայում, ինչքան որ զիտեմ, հրատա-
 րակել են այլ տեղ, այլ գոմարներ,
 իրենք փոխել կին:

Միակողմանի լուծումը հանգրուանա-
 յին է միջոց դուք կատարարել փա-
 րիքայինը: Աղի ձեռ տեսակէք
 դրական Եւրոպայի կայ:
 - Այո, դրական Եւրոպայ կայ: Նոյ-
 նիսկ սկսել ենք կենսակել Գարաբա-
 ղի կարգավիճակի հարցը, որը չէր կն-
 քարկում եւ որի մասին ասում էր,
 թէ կը կենսակել յետագայում, Միակող-
 ման համաձայնութիւն: Մենք կինք ողբ
 դում, որ կարգավիճակի հարցը ողբէ՞ք
 է կենսակել: Արդե՞ք մեզ սարբեակ-
 ներ են աստաջարկում: Մենք համա-
 րում ենք, որ լուծումը ողբի լինի փա-
 րիքային: Մտածեցիք լալ է այն
 ողբում, երբ մենք ունենանք երա-
 խիւններ, որ այդ ստեղծումը վիճա-
 կը դաժանութիւն միջեւ հարցի վերջ-
 նական կարգաւորումը: Բայց այդ
 ողբի որեւէ երաշխիք չկայ: Պատկե-
 րացում, որ մենք սարածներինց
 դուրս ենք գալիս, վիճակը ստեղծ-
 ւում է և իրաւաւորաւ գործը գալիս է:
 Մէկ տարուց յետոյ այդ գործը ոչ
 ոք չի ինքնաստարում եւ գործը հա-
 նում ստանում են: Ի՞նչ ողբի անենք
 մենք: Նոր սարածներ՝ գրանենք:
 Դրա համար մենք նկատում ենք, որ
 ողբէ՞ք է վերջնական, Եւրոպայի կայ-
 ղեր սկստենք միայն փախարդ ունե-
 ցաւոր յետոյ: Թէկուց այդ փախ-
 րան կարող է լինել, օրինակ, յոր-
 ինչ վտասարարը: Ամեն մի փաս-
 տաբարբեր կարելի է առանձին ա-
 րարել: Բայց մէկ դաստուսում, որ
 դրա իրաւորումը սկսում է ամբողջ

Արքեպանը ի հարկէ դն է, բայց
 միջնորդներն այդ գաղափարը ըն-
 դունում են: Այդ գաղափարը բաւա-
 կան ողբից նստել է և հիմա կենսա-
 կում են ի՞նչ ձեռով այդ վտասարդ-
 րերը ամրագրել:
 Մենք ասում ենք, որ սարածներ-
 ից չենք հեռանալ, ֆանի որ չկայ
 որեւէ երաշխիք: Մենք ողբում ենք,
 որ բող լինի երաշխիքների մի բար, որ-
 ւորդ այդու հնարաւորութիւններ
 չլինեն դաստուսելու վերակաւոր ար-
 դազայում: Այդ երաշխիքների մա-
 կարդակը բարձրացնելու ճանա-
 րարից մէկ է դա է: Բայց, ի հար-
 կէ, միայն դա չէ: Հայաստանի ան-
 դազում դաստուսանաստութիւնը
 Գարաբաղի անվտանգութեան հա-
 մար կենսական է: Կայ Կիւրուսի
 սարբեակը, նոյնիսկ Թայուրանի
 սարբեակը և այլն...

Կարմիր խաչը իր լիազօրութիւննե-
 րով ամեն օր աշակցում է, հսկողու-
 րեան սակ են բոլորը և որեւէ բոլոր
 չի արձանագրում:
 - Արքեպանի մէջ հայ բանակե-
 ակներու վիճակին մասին տեղե-
 կութիւններ ունի՞ք:
 - Կարմիր խաչը տեղեկութիւն ունի
 մի ֆանի բանակարիւնների մասին և
 հնարաւորութիւն ունի աշակցել
 նրանց: Բայց Արքեպանում ոչ բոլոր
 բանակներ են բայց Կարմիր խաչի ա-
 տաջ: Այդ կազմակերպութիւնը վեր-
 ջին երկու տարիների մի ֆանի ան-
 գամ դիմել է Արքեպանի իրաւունք-
 րիւններին, որդէսով իրենց հնարա-
 րութիւն տրուի ստաջելու բոլոր բանակ-
 րը: Մենք կատարում ենք ունենք, որ կա-
 րող է գտնուել մարդիկ, որոնք մենք
 կարծում ենք, թէ զոտեղ են նազմա-
 դաստու, բայց գտնում են Արքեպա-
 նական բանակում և որոնց մտքը
 Կարմիր խաչի ներկայացուցիչների
 ստաջ արգելում է: Այնինչ, մեր բո-
 յոր բանակը բայց են Կարմիր խաչի
 ստաջ:

Երբ մենք բանակեալները փո-
 խանակում ենք, հայերի առողջական
 վիճակը Եւրոպայ վաւ է լինում, նրանք
 յարաւարում, յոգնում և ուժասղաթ
 վիճակ ունեն:
 - Երբեք է որ ազերիները հայ
 բանակեալները կը վաճառեն ա-
 զերի այն զինուորներուն դիմաց, ո-
 րոնք ձեռ մօտ բանակում են...:
 - Այդպիսի խոսակցութիւն կար,
 բայց խօսակց անկի Եւրոպայ գտնում
 զինուորների մասին, որդիներն մեր
 զինուորների դիմաց մենք ունենք մի
 ֆանի անգամ Եւրոպայ զինուորներ
 և անհնար էր մեր վրայ մեր զինու-
 րը մախտել, ֆանի որ երբ մենք ունենք
 իրենց մօտ 30-40 մարդ, ազերիների
 ֆանակը մեր մօտ 250-ից 300-ը անգել
 էր: Առեւտրի հարց չկար: Դա այլ հարց
 էր: Իրենք Կասսանից, Կասսանից
 հայեր կին գործում գնացնելից և
 փորձում կին նրանց վաճառել:
 - Ինչու՞ք է Գարաբաղի տնտեսու-

որդի անենք թէ լիս է եկել է թէ ոչ,
 այլ տեղի մարդիկ ողբէ՞ք է իմանան, թէ
 ինչքան է ծաւալուել և ինչքան է արդէն
 Գարաբաղը հասել և րուան-
 Եւրոպայի խաղաղասկանը կատարեն
 մեր տեղեկագրի տեսակներին հետ: Մենք
 մեր ստաջարդ տղում ենք: Պարզ
 բուխարարութիւն է, ամեն ինչ կայ:
 Ուղղակի հարցը նկատում է, որ մեզ
 բացատրում են հեկեղեղ, օրինակ,
 Եւրոպայի ժամանակ յայտարարել է,
 որ հաստատու է 1.5 միլիոն դոլար,
 բայց իրականում փոխանցումները
 այդքան չեն եղել: Ինչքանով է դա
 ճիշդ, եւ դժուարանում են ասել: Կայ
 մեր գործը չի: Մեր ողբումները չե-
 ք, իրենք տեղ են գուցակ, թէ ոչ
 ինչքան գոմար է մտնել: Իրենք աս-
 ւում են, որ այդ գուցակից դուրս ի-
 րենք փող չեն ստաջել: Իսկական վի-
 ճակը տա է:

Ինչ վերաբերում է գրանալ միս սարածներին, դրա զինը կարող է լինել Գարաբաղի անկախութեան ճանաչումը

Մենք դաստուս ենք դաստուսելու հարցը լուծել և կայ Եւրոպայի սարբեակը: «Բոլորը բոլորի դիմաց»:

Արքեպանում մենք ունենք բանակեալներ, բայց բանակը համեմատաբար ողբ է, մօտ 10-15 մարդ: Հենց սկզբից մենք դաստուս կինք «բոլորը բոլորի հետ» փոխանակել, բայց Արքեպանը անընդհատ խնդիրներ է ստեղծում: Հասանելի կան է, որ այդ 66-ի դաստուայում մենք միակողմանի յանձնման ֆարիդը կը դարձանք և կը փորձենք փոխանակուող իրաւանացնել «բոլորը բոլորի հետ» սկզբումով:

Կարմիր խաչը իր լիազօրութիւններով ամեն օր աշակցում է, հսկողութեան սակ են բոլորը և որեւէ բոլոր չի արձանագրում:

Արքեպանի մէջ հայ բանակեակներու վիճակին մասին տեղեկութիւններ ունի՞ք:

Կարմիր խաչը տեղեկութիւն ունի մի ֆանի բանակարիւնների մասին և հնարաւորութիւն ունի աշակցել նրանց: Բայց Արքեպանում ոչ բոլոր բանակներ են բայց Կարմիր խաչի տաջ: Այդ կազմակերպութիւնը վերջին երկու տարիների մի ֆանի անգամ դիմել է Արքեպանի իրաւունքրիւններին, որդէսով իրենց հնարաւորութիւն տրուի ստաջելու բոլոր բանակը: Մենք կատարում ենք ունենք, որ կարող է գտնուել մարդիկ, որոնք մենք կարծում ենք, թէ զոտեղ են նազմադաստու, բայց գտնում են Արքեպանական բանակում և որոնց մտքը Կարմիր խաչի ներկայացուցիչների ստաջ արգելում է: Այնինչ, մեր բոլոր բանակը բայց են Կարմիր խաչի ստաջ:

Երբ մենք բանակեալները փոխանակում ենք, հայերի առողջական վիճակը Եւրոպայ վաւ է լինում, նրանք յարաւարում, յոգնում և ուժասղաթ վիճակ ունեն:

Երբեք է որ ազերիները հայ բանակեալները կը վաճառեն ազերի այն զինուորներուն դիմաց, որոնք ձեռ մօտ բանակում են...:

Այդպիսի խոսակցութիւն կար, բայց խօսակց անկի Եւրոպայ գտնում զինուորների մասին, որդիներն մեր զինուորների դիմաց մենք ունենք մի ֆանի անգամ Եւրոպայ զինուորներ և անհնար էր մեր վրայ մեր զինուրը մախտել, ֆանի որ երբ մենք ունենք իրենց մօտ 30-40 մարդ, ազերիների ֆանակը մեր մօտ 250-ից 300-ը անգել էր: Առեւտրի հարց չկար: Դա այլ հարց էր: Իրենք Կասսանից, Կասսանից հայեր կին գործում գնացնելից և փորձում կին նրանց վաճառել:

Ինչու՞ք է Գարաբաղի տնտեսու-

Միջազգային

Վերջերս Պեկինում իրականացված կազմում Դավոս կասարած ողորդության ժամանակ ՌԴ Կոմկոսի ղեկավար Գեորգի Չյուզանովը, ըստ արեւմտյան մամուլի հաղորդումների, բողոք էր «բողոքվին էլ ոչ սարսափելի մարդ» տղալորուրյուն: Պրն Չյուզանովն ակնհայտեւն հմայել էր արեւմտյան հաղափական Երանակներին նախ եւ առայ նրանով, որ անվերջ հայտարարում էր, թե իշխանության գալու դեղում ինքն եւ իր կուսակցությունը մտայիր են Եւրոնակել բարեփո-

րացված չէ: Խորհուրդների իշխանությունը Ռուսաստանում (եւ ոչ միայն Ռուսաստանում) փոխվել է տանտանադրական ճանադարեղով, որի համաձայն էլ ընտրվել են ոյե-սական կառավարման այլ մարմիններ վերեից ներեւ: Ռուսական սի-ոյի սոցիալիզմն արդեն մի քանի տարի է, ինչ բարեփոխումների ձե-րով փոխարինվում է Եւրոպայական հարաբերությունների եւ դրան հա-մադասասխման էլ ձեւադրվում է նոր հաղափական համակարգ: Ինչ վերաբերում է ԽՍՀՄ վերականգն-մանը, աղա այս հարցում որեւէ մե-

սեփականագրկում են» կարգախո-սը ցանկացած դասի կարող է կր-կին հրադարակ հանվել: Լենինը ժամանակին առում էր «գողացել գողացվածը»: «Մեանչելի» խոս-քեր միլիոնավոր հաղցածներին խանդավառելու համար: Իսկ թե դա իր հեւ աշյուն կրեի, գուցե եւ Եւրոպայում քիւմ: Կարեւոր մարդ-կանց խեղճացնելն է Եւրոպայի հարստանալու, ուրիշների դասածը կան սեղծածը, թեկուզեւ անարդար ճանադարեղով ձեւով բերածը ակ-բարբարեն կողորոշելու հոյաով: Իսկ Դավոսում Չյուզանովի

ՈՌՄԱՍՍԱՆ

Գեորգի Չյուզանովի ո՞ր խոսքին հավասանք

Ըստ Չյուզանովի կա երկու Չյուզանով՝ «ներքին օգտագործման» եւ «արտաքին օգտագործման»

խոսքերը Եւրոպայական սնեւու-րյան արմատախորման ուղղու-րյամբ եւ չեն դաստաստվում որ-եւ մեկին սեփականագրկել: Այդ աղբյուրը Անատոլի Չյուզանովը չա-փազանց դիտուկ նկատել էր, թե կա երկու Չյուզանով՝ «ներքին, օգտագործման» եւ «արտաքին օգ-տագործման»: Այս բուն բնու-թյունը բնավ գորել չէ հիմնից: Այն նույն Չյուզանովը, որի կուսակ-ցությունը իր չի դաստաստվում իշխանության գալու դեղում որ-եւ մեկին սեփականագրկել, ի դեմս ՌԴԿԿԻ նախագահու-րյան անդամ Վ. Չոբկալցեի, «ստորագրել է «սոցիալիստական կողմնորոշման կուսակցություն-ների ու հասարակական-հաղա-փական Եւրոպայի ղեկավար-ների» չափազանց հասկանալի հայտարարությունը, որով կոչ է ար-վում «բողոք կոմունիստական եւ ժո-ղովրդա-հայրենասիրական ուժե-րին» ակտիվացնել բանակցություն-ները եւ առաջիկա նախագահա-կան ընտրություններում հանդես գալ մեկ միջոցական թեկնածուով: Ի՞նչ գաղափարների Եւրոպայում դաստաստվում համախմբվել «Եւրոպայ-կան հարաբերությունների» այս նո-րահայտ «դաստաստմանը»: Ահա կարգախոսները փոխել հակաժո-ղովրդական սեղծիք, սեփականու-րյունը վերադարձնել ժողովրդին, վերականգնել աշխատավորների իշ-խանությունը խորհուրդների ձեւով, սոցիալիզմը եւ ԽՍՀՄ-ը: Հակաժո-ղովրդական սեղծիքն առումով չլի-ծեմք, բայց մյուս հարցերն այնքան կարեւոր են, որոնց անուստրու-րյան մասնելն առնվազն արդա-

սված խոստումները: Դրան միայն մի բան կարող են նշանակել, որն Չյուզանովը ժողորոշում է կամ Արեւմտսին, կամ սեփական ժողովրդին: Կամ իշխանության գալու նա իսկա-դես կղահի Դավոսում սված խոսքը, սեփականագրկում չի անցկացնի ու Եւրոպայական բա-րեփոխումների չի հրաժարվի, եւ դրանով իսկ հոտախոսը կանի իր ընտրողներին, կամ հակառակը: Երրորդը չկա: Նա ավելի Եւրոպայի ընտրողներին կմոլորեցնի, Բան... Արեւմտսին: Որովհետեւ ինչ-ինչ, բայց որն Չյուզանովին իրաս-տության դակասի մեջ մեղադրել չի լինի, նա հոտախոսի գիտի, որ «սեփականությունը ժողովրդին վերադարձնել» այնքան հնարավոր չէ: Այլ է ԽՍՀՄ-ը վերականգնել: Ի՞նչն այդ էր ողորմ Դավոսում: Բայց ինչն էր չես անի հասնում... Նա-խագահական արտաքին: Վերջ նված հակասությունն այս «ինչերի» Եւրո-պայում առնուառնում դե է:

Նրա կուսակցության հեւ այդ «ամենը» բանի դաստաստանալու-րյունը կխոսում են (առայժմ) Կոմու-նիստական կուսակցությունների միություն-ԽՍՀՄ-ն (Շեմին), «Ա-խտաստական Ռուսաստանը» (Անտոյով), Ռուսաստանի Կոմկոսը (Կրոյկով), Ռուսաստանի Կոմու-նիստական բանվորական կուսակ-ցությունը (Տերեւսե), ԽՍՀՄ ժո-ղովրդական դաստաստողների մե-սական նախագահությունը (Նո-սով), Ռուսաստանի Կոմկոս-ԽՍՀՄ-ն (Պրիզալին) եւ Սոցիալիստ-ի միությունը (Տերեւսե):

ՈՌՄԱՍՍԱՆ

ԹԵՂԻՍ

Հանրահավաքներ Իրանում, ԱՄՆ մանկեղականների առաջնորդը դարձավ ամերիկյան ծրագիրը

Իրանական հեղափոխության 17-րդ տարեդարձի կադակցությունը այդ երկրում հանրահավաքներ են տեղի ու-նեցել: Թեհրանում տասնյակ հազարա-վոր մարդիկ երբ են կազմակերպել դե-մոստի հաղափ ամենամեծ հրադարակը, որեղ նախագահ Ռաֆսանջանին է հանդես եկել ժողով: Հանրահավաքին կառավարության կողմից հրավիրված արտասահմանցի հյուրեր են մասնակ-

մենամեծ հոգեւոր հեղափոխությունն է անվանել: Դիմելով հանրահավաքի մասնակիցներին նա ասել է. «Եւ Ա-մերիկայի Միացյալ Նահանգներից ե-կած ձեւ մանկեղական եղբայրն են»:

Հեղափոխության տարեդարձի այս տարվա հանդիսություններում Իրանի առաջնորդների կողմից արված հա-կասաներից հայտարարությունները սովորականից խիստ են եղել, ինչը ան-ցյալ տարվա հու-նիսին ԱՄՆ-ի կողմից Իրանի դեմ դաստաստի-րոցների խստա-գործումը է բացատ-րվում: Նախագահ Ռաֆսանջանին հանրահավաքում արտասանած իր ճառում ասել է, թե Միացյալ Նա-հանգների թե՛սա-մական վերաբե-րումները միայն ու-ժեղացրել է հե-ղափոխությունը, ստիպելով, որ Ի-րանի ժողովուր-

դը, որոնց մեջ Միացյալ Նահանգնե-րի մանկեղականների առաջնորդ Լուիս Ֆարրահանն է այլի ընկել: BBC ռադիոկայանը հայտնում է, որ, ինչպես միշտ, նա երկրամեջ տեղափոխվել ու թի-թեռնածեւ փողկաղով է եղել: Հան-րահավաքի մասնակիցները «Կորչի Ա-մերիկան» բացականչությունները ն-րան ամենեւին էլ չեն խանգարել ու-ժեղացնել իր դաստաստել: Իր ելու-թյուն Ֆարրահանը դաստաստել է Իրան-ը աղափայտանալու նպատակով 20 միլիոն դոլլար տրամադրելու ամե-րիկյան կոնգրեսի ծրագիրը եւ ասել է, թե ավելի լավ կլինեւ, որ այդ փողե-րը Ամերիկայի անօրեւաններին տ-րվեին: Իրանական հեղափոխությունը նա ժամանակակից դաստաստության ա-

ղը համառ աշխատանքի ու ավելի մեծ միասնության ձգել: Վերջերս լուրեր էին տարածվել, թե Իրանական որո-ւ հաղափական գործիչներ երկիրը ջնե-սական ճգնաժամից հանելու նպատա-կով ցանկանում են վերականգնել հա-րաբերությունները ԱՄՆ-ի հեւ: Հանրա-հավաքի մասնակիցները «Ալլահը մե՛ծ է» բացականչություններին ներեւ-րանածեւ են ընդունել, որեղ Միա-ցյալ Նահանգների հեւ հարաբե-րությունների վերականգնմանն ուղղված բողոք հայտերը դաստաստել են եւ-րաբար: Դրանով, մեկնաբանների կարծիքով, հանրահավաքին կազմակե-րպիցները ամերիկյան իրանական հա-ղափական գործիչներին նախագո-ւ-ցացում են արել: Գ. Է. Տ.

Թուրքիայի կառավարության գաղղ կհասնի

Թուրքիայի կառավարության գաղղ կհասնի 2 միլիարդ խմ գաղղ: 1998 թ. կառավարի 4 միլիարդ, մինչեւ 2005 թ.՝ 10 միլիարդ, այնու-հետեւ մինչեւ 15 միլիարդ խմ գաղղ: Համաձայնագրի ստորագրման ըն-թացքում Դեմիրելն ասաց. «Թուրքիան քուրդիստան հանրադեպություններում այս տարի կներդնի 635 միլիոն դոլ-լար, որի զգալի մասը՝ Թուրքիան տա-նում»:

Նույն օրը ԱՄԿ-ը հայտարարեւ հանդիսա-վոր ընդունելություն, որ Թուրքիան Եւրո-պայից ստանալու է Թուրքիայի դաստաստող հանձնակց ԱՄԿ-ը: Մասն-րույի հիվանդանոցներից մեկում արի-հեւսագրության երթարկվելուց հետո Թուրքիան ժամանելը ԱՄԿ-ը: Հանուկ նստավայրում Թուրքիան ընդունելը վարչապետի դաստաստա-լար Զիլչերին, արգործնախարար, փոխվարչապետ Քայխալին, քուրդիստան-մեկնական քաղաքական ընկերու-րյան նախագահության անդամներին:

Այցի ունեցավ Դեմիրել-Թուրքիան Եւրո-պայից ստանալու է Թուրքիան ընդունելը ԱՄԿ-ը: Մասն-րույի հիվանդանոցներից մեկում արի-հեւսագրության երթարկվելուց հետո Թուրքիան ժամանելը ԱՄԿ-ը: Հանուկ նստավայրում Թուրքիան ընդունելը վարչապետի դաստաստա-լար Զիլչերին, արգործնախարար, փոխվարչա-պետ Քայխալը եւ դաստաստական այլ անձինք:

Փետրվարի 13 ին Թուրքիան ընդունելը վե-րադարձավ Թուրքիան: ԳՐԻՊՈՐ ԵՄՆԱՍՏՐՈՒՄ.

Թուրքիայի կառավարության գաղղ կհասնի 2 միլիարդ խմ գաղղ: 1998 թ. կառավարի 4 միլիարդ, մինչեւ 2005 թ.՝ 10 միլիարդ, այնու-հետեւ մինչեւ 15 միլիարդ խմ գաղղ: Համաձայնագրի ստորագրման ըն-թացքում Դեմիրելն ասաց. «Թուրքիան քուրդիստան հանրադեպություններում այս տարի կներդնի 635 միլիոն դոլ-լար, որի զգալի մասը՝ Թուրքիան տա-նում»:

Նույն օրը ԱՄԿ-ը հայտարարեւ հանդիսա-վոր ընդունելություն, որ Թուրքիան Եւրո-պայից ստանալու է Թուրքիայի դաստաստող հանձնակց ԱՄԿ-ը: Մասն-րույի հիվանդանոցներից մեկում արի-հեւսագրության երթարկվելուց հետո Թուրքիան ժամանելը ԱՄԿ-ը: Հանուկ նստավայրում Թուրքիան ընդունելը վարչապետի դաստաստա-լար Զիլչերին, արգործնախարար, փոխվարչա-պետ Քայխալը եւ դաստաստական այլ անձինք:

Փետրվարի 13 ին Թուրքիան ընդունելը վե-րադարձավ Թուրքիան: ԳՐԻՊՈՐ ԵՄՆԱՍՏՐՈՒՄ.

«Միջազգային ներումը» մեղադրում է Գերմանիայի ոստիկանությանը մարդու իրավունքները խախտելու մեջ

«Միջազգային ներումը» իրավադաս-տան կազմակերպությունն անցյալ Եւրո-պայի մի հավաքագրություն է հրադարա-կել, որում Գերմանիայի ոստիկանու-րյունը մարդու իրավունքների խախտման, օտարերկրացիներին հալածելու, նրանց նկատմամբ ծեծ ու քարեր, խոտանում են կիրառելու մեջ է մեղադրվում: Գեր-մանիայի իշխանությունները, որոնք ոստիկանի եւ օտարահալածության մե-ղադրանքների հանդեղ միշտ զգայուն են եղել, իսկույն եւսք հեւել են այդ մեղադրանքները: Կառավարության նե-րկայացուցիչը հայտարարել է, որ ոստի-կանների իշխանության չարահալո-սների առանձին դեղիցը կհեւսանվեն, սակայն Գերմանիան կհասնի կիրա-ռող երկրների հեւ համեմատելն անհե-թեթություն է: Ոստիկանների արհմի-ություն էլ է իր վրդովմունքն արտահայ-ձել, ասելով, թե Գերմանիայի ոստիկա-նությունը ոչ թե զրոսաբերվելների ու դիվանագետների հեւ է ստիպված գործ-ունենալ, այլ անուղղելի ու վստահա-վոր հանցագործների: Սակայն Գերմ-անիայի ներգործնախարարի նախածե-ղությունը սեղծված ու ոստիկանական

ակադեմիայի տեսլանքից կազմված հանձնաժողովն անգամ, որը հեւսան-նել է օտարերկրացիների, հիմնականում փախստականների՝ վերջերս համախա-

րույլարելի մեթոդների դիմում, ստի-պված է եղել մասնակիորեն հաստատել այդ մեղադրանքները: Հանձնաժողովը եզրակացություն է հանգել, որ ոստի-

կի դարձած բողոքները, թե ոստիկանու-րյունը իրենց նկատմամբ կողմնակա-վերաբերում է ջուրաբերում ու ան-

կանների անօրինական ու անբողոք-արի գործողությունների դաստաստող ոչ թե ոստիկանն ու օտարահալածությունն

է, ինչպես որ իրավադաստաստներն են տրոհում, այլ գերմանաբեռնվածություն-ը, սքեթը, աշխատանքով ու աշխա-տավարձով անբավարարվածությունը: Գերմանիայում այժմ համարյա 2 մի-լիոն փախստական կա, զգալիորեն ա-վելի Եւրոպայի ուղեւորներն այլ երկրում, եւ դա երեւոյն իրավիճակ է սեղծում: Ամերիկայից եկած փախստա-կանների մի մասը քմարայրների վա-ժառուկ է գրադված, վիեւանացիները սիգարետների մատանեղությունը, օտաներն ու լեհերը մեկնաների գողու-րյունը: Ոստիկանները, որոնք դժվարու-րյամբ են այդ ամենից գլուխ հանում, համարում են, որ կառավարության ու հաղափական գործիչների սխալների դաստաստող է իրենց կլանն այդպես դժվարացել: Երան ստիպված են լի-նում երկրի ցույցերի հեւ գործ ունե-նալ, որոնք դժվար է խաղաղ անվա-նել, անօրինական փախստականների Եւրոպայի կազմակերպել, որոնք մեծ հանակրությունը փորձում են Գերմանի-այի սահմաններ անցնել: Որոշ ոստիկա-ններ, հույսը կորցնելով, թե դաստաս-տների օգնությամբ հնարավոր է դաստե-ղ

հանցագործներին, գործընկերների քողարկությամբ իրեն են իրենց իմացած ձեւերով դաստաստում նրանց: Հանձնաժո-ղովի դաստաստական հավանություն-նում ընդգծված է, որ ոստիկան ոստիկա-նական կառավարելը բացառություն են կազմում, այլ ոչ թե օրինաչափություն, հանձնարարականներ են տրվում ներկա-յումս գոյություն ունեղող դաստաստա-կան ներգաղթի եւ ունեղողների դեմ մղվող դաստաստական հաղափականու-րյունների մեջ փոփոխություններ մեղծելու մասին, խորհուրդ է տրվում ավելացնել այլազգիների քիվը գերմանական ոս-տիկանությունում:

Այդ վերջին խորհուրդը իսկական գլուխ է: Իսկապես, երբ գերմանական ոստիկանի համազգեստը կրող ուղեղը դաստաստում ցրի երկրի ցույցը, կամ քուրդը կհասնիների ենթարկի մի այլ քուրդի, դժվար է նույնիսկ անհեւարին կլինի գերմանական ոստիկանությանը ոստիկանի մեջ մեղադրել: Չէ՛ որ Թուր-քիայում էլ է նույնը տեղի ունեղում, այն տարբերությամբ միայն, որ ոստի-կանների համազգեստներն են տարբեր: ԳՐԻՊՈՐ ԵՄՆԱՍՏՐՈՒՄ.

ԱՇԽԱՏԱՂ

«Փյունիկը» «Թուրմենքաչի գավաթի խաղարկությունում»

ՍՈՒՐԵՆ ՌԱՎԱՏԱՐՅԱՆ. Թուրմենստանի մայրաքաղաք Աշգաբադում սկսվել է Թուրմենստանի նախագահի գավաթի 2-րդ խաղարկությունը, որը կրում է «Մալխարմուրաթ Թուրմենքաչի գավաթի խաղարկություն» անունը: Այդ մրցանակի անդամակա խաղարկության անցյալ փուլի մասնակցեց Կոստայի Երանի «Բանանց» քիմ. արև անուստղի հանդես եկավ մրցաբարձում: Այս անգամ Հայաստանը ներկայացնում է հանրապետության քաղաքացու խմբի առաջնության խմբի Երանի հաղորդ Երանի «Փյունիկը», որը համարվելով արևադարձային Երանի հաղորդից վերադարձում ազգային հավախանի իր խաղացողներով, մրցադարձ է մեկ յուր մատուցումներով:

Ինչպես ՀՀ Գոսթոյի ֆեդերացիայի մամուլի ծառայությունից տեղեկացրեց մարզական մեկնարան Սյախա Մարգարյանը, մրցաբարձում մասնակցում են 8 քիմ. որոնք բաժանվել են 2 խմբերի:

1-ին խմբում ընդգրկված են «Փյունիկը», Բրեսի «Յոնալգատթ» (Բելառուս), Ռիգայի «Սկոնսո» (Լատվիա) և Լուդանսկի «Չարյան» (Ուկրաինա):

2-րդ խմբում կազմում են Թուրմենստանի չեմպիոն Աշգաբադի «Կոդեսդազը», Ղազախստանի Երանի հաղորդից վերադարձում ազգային հավախանի իր խաղացողներով, մրցադարձ է մեկ յուր մատուցումներով:

Բանանցի հավախանը, Եստնիայի «Նարվան» և Թավրիզի «Փարս Խոդրոն» (Իրան):

Խմբերում մրցաբարձում անցկացվում են Երանի մրցաբարձում և մեկ Երանով: 2-րդ փուլում համադասախանի տեղը գրաված քիմ. Երանի կարող էր գրավել մրցակցի դարձում: Մեկ անգամ մրցաբարձումը հեռ գնդակը ես մղվեց դարձում: Նույն խմբում ընդգրկված մյուս երկու քիմ. մրցակցերում «Սկոնսոն» 2-1 հաշվով հաղթեց «Չարյանին»:

2-րդ խմբի 1-ին տուրի հանդիպումներն ավարտվեցին խոստումնալիցաբար: «Կոդեսդազը» 6-1 հաշվով հաղթեց Ղազախստանի նախադարձային հավախանին, իսկ «Նարվան» 3-0 հաշվով առավելության հասավ «Փարս Խոդրոնի» նկատմամբ: Երեկ «Փյունիկը» մրցեց «Չարյանի» հետ, իսկ արարք օրը ուժերը չափելու է «Սկոնսոյի» հետ: Մրցաբարձում 1-ին տուր գրաված քիմ. առաջնություն է 20 հազար, 2-րդը 15 հազար, 3-րդը 10 հազար ԱՄՆ դոլլար: Մրցանակներ են նախատեսված նաև լավագույն դարձում, դասախանի, դասախանի և մրցաբարձի գլխավոր ուղարկողի համար:

Թուրմենստանի մեկնելուց առաջ, ինչպես տեղեկացրեց «Փյունիկի» գլխավոր մարզիչ Խոսրոն Հովհաննիսյանը, փետրվարի 20-ին տուն վերադառնալուց հետո «Փյունիկը» սաստիկաբար մտամոռնացրեցին հավախան է անցկացնելու, իսկ մարտի սկզբներին համադասախանի Գոսթոյին նոր մրցաբարձում սկսվելու է գավաթի խաղարկության հանդիպումներով:

ՏՈՒՏԵՈՒ

«Կաղույսների ծրագիրն ավելի է հասկեցվել»

ՀՀ հավախանը կնքի Ֆրանսիայի հավախանի հետ

ԱՇԽԱՏԱՂ ՌԱՎԱՏԱՐՅԱՆ. Փաշինյան «Ֆրանս Գոսթոյ» իր վերջին համարում, վերը նշված վերնագրով հայտարարում տեղեկացնում է, որ Աշգաբադի առաջնության եզրափակիչին նախադասախանի Ֆրանսիայի հավախանը մրցելու է Հայաստանի ազգային թիմի հետ: «Վեներա» մայիսի 29-ին նախատեսված

մրցանության շրջան: Ընդ որում այդ հանդիպումները դեռևս է տեղի ունենում արարք տեղեկում:

Ինչպես նշվեց, մայիսի 29-ին Ֆրանսիայի հավախանը Մոսկվայում մրցելու է Ֆինլանդիայի հավախանի հետ: Հունիսի 1-ին Հաստատվում ուժերը չափելու է Գերմանիայի հավախանի հետ, իսկ հունիսի 5-ին Փաշինյանը Երանի հաղորդից վերադարձում ազգային հավախանի իր խաղացողներով, մրցադարձ է մեկ յուր մատուցումներով:

ված Ավստրալիա-Ֆրանսիա ստուգողական խաղը չի կայանա, որում է արարքները: Դեռ փոխարեն Ֆրանսիայի հավախանը մայիս օրը ուժերը կչափի Ֆինլանդիայի հավախանի հետ: Հավանաբար խաղը տեղի ունենա Մոսկվայում: Ինչպիսիք մայիսից նախադասախանի վերադարձում Ավստրալիա-Ֆրանսիա հանդիպումը: Պատճառն այն է, որ Ավստրալիայի Գոսթոյի ֆեդերացիան Գերմանիայի հետ մեկ տարեկան Երանի հաղորդից վերադարձում ազգային հավախանի իր խաղացողներով, մրցադարձ է մեկ յուր մատուցումներով:

Երանի հաղորդից վերադարձում ազգային հավախանի իր խաղացողներով, մրցադարձ է մեկ յուր մատուցումներով:

Երանի հաղորդից վերադարձում ազգային հավախանի իր խաղացողներով, մրցադարձ է մեկ յուր մատուցումներով:

ԽՈՒՄԵՆ

Արմեն Նազարյանի նոր հաղթանակը

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՓԵՏՐՈՒՄ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՂԱՆ. Այս օրերին Քուլդարիայում անցկացվող հունահունձեական ոճի ըմբռնարի մրցաբարձումը մրցաբարձում էլ ըմբռնարի չեմպիոն Արմեն Նազարյանը երեկ հաղորդի կոչումը: Հայաստանի ազգային հավախանի մյուս մասնակցների ելույթների մասին առայժմ որևէ տեղեկություն չկա: Հայաստանի մրցաբարձումը հայ ըմբռնարի Քուլդարիայից մեկնելու են Գոստասան տեղի ազգային հավախանի հետ համարձակումներով, ինչպես նաև Արմենի իր գավաթի խաղարկությանը մասնակցելու համար:

ԿՈՒՄԵՆ

Վերադառնում է

Ճանապարհի գերման Կաշի Կաշի նախկին չեմպիոն է Երանի հաղորդից վերադարձում ազգային հավախանի իր խաղացողներով, մրցադարձ է մեկ յուր մատուցումներով:

ՄԻԼԱՆ

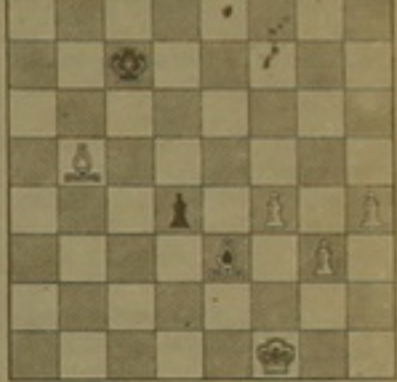
«Միլանը» կրկին հրավիրում է հոլանդացիներին

Ըստ «Գազետա դելլա սպորտ» իտալական մարզական օրաթերթի, «Միլանը», որը գլխավորում է Կալիոյի մրցաբարձը, ժայթքումներով է «Ալանսի» 3 խաղացողների հետ, որ հանդես գան «Միլանում»: Այդ ֆուտբոլիստներ են հարձակող Գաբրիել Կյուլիերը, կիսապաշտպան Էդուարդ Դեյուրը և Մարկո վան Բաստենից հետո «Միլան» այսպես ուզում է վերականգնել հոլանդական լեգեոներների հրաշալի ելույթը:

Կաստորովը չի կարողանում կոսրել համակարգչի դիմադրությունը

Ամերիկայում տեղի ունեցող Կաստորով-համակարգիչի ինֆասիտ մրցախաղի 3-րդ դարձումը խաղաղ էլ ունեցավ: Հաշվի հավասարակշռությունը դասակարգվում է 1,5:1,5: Տեղեկացնում էր Կաստորովը ուժերը չափում է IBM-ի այն համակարգիչի հետ, որը հասուն օրագրավորված է Կաստորովի համար: «Սիեթլ» մրցակցին հաղթելու դեմքում Գոստասան Կաստորովից ենքի ասոցիացիայի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Գարի Կաստորովը կասանա 400 հազար դոլլար:

64. ԹՇ5+ Աժ8 65. Փժ3 ՓՇ3 66. ԹՇ5 ԹՇ6 67. ԹՇ8+ Աժ7 68. ԹՇ7+ Աժ8 69. ՓՇ5+ Աժ8 70. ԹՇ8+ Աժ7 71. ԹՇ7+ ԹՇ7 72. ՓՇ7 Աժ7 73. ՓՇ5, սեյթը հանձնվեցին:

ԿԱՍՏՈՐՈՎ-ՏԱՄԱԿԱՐԳԻՉ 2-րդ դարձում

1. Չժ3 d5 2. Թ4 e6 3. g3 c5 4. Փg2 ՉՇ6 5. 0-0 Չժ6 6. c4 d4 7. ՉՇ5 Փժ7 8. Չժ3 c4 9. ՉՇ5 Lb8 10. Թժ3 Փժ6 11. Թժ7 ՉՇ5 12. ՉՇ5 Lb8 13. Թժ3 Փժ6 14. ՉՇ6 ՓՇ6 15. ԹՇ6 e5 16. Lb1 Lb6 17. Թժ4 Թժ8 18. Փժ5 Փժ7 19. Թ4 Փժ4 20. Փժ6 g1 21. Թժ7 Թժ8 22. Թժ7 Lb8 23. Թժ4 Փժ3 24. Lb8 Թժ8 25. Փժ4 Փժ7 26. Թժ6 Աժ7 27. Թժ3 Lb8 28. Փժ7 Lb2 29. Փժ4 L՜a2 30. Թ4 Թժ8 31. Թժ3 L՜a1 32. L՜a1 Փժ1 33. Թժ5 Թժ8 34. Թժ4+ Աժ8 35. Թժ8+ Աժ7 36. Թժ4+ Աժ8 37. Փժ5 Աժ7 38. Փժ6 Աժ8 39. Փժ5 Աժ7 40. Թժ3 Փժ3 41. Փժ4 Թժ8 42. Թժ5 Թժ6 43. Թժ5 Թժ7 44. Թժ5+ Թժ6 45. Թժ7+ Թժ7 46. Թժ8 Թժ7 47. Թժ3+ Թժ6 48. Թժ2 L5 49. Փժ7 e4 50. Փժ5 Թժ6 51. Թժ3+ Աժ7 52. Թժ7+ Աժ8 53. Թժ8+ Աժ7 54. Փժ8+ Աժ7 55. Փժ5 Փժ2 56. Թժ7+ Աժ8 57. Փժ4 Փժ3 58. Աժ7 Փժ1 59. Աժ1 Փժ3 60. 14 e1 61. e1 Փժ2 62. 14 Աժ8 63. Թժ8+ Աժ7

9-րդ դարձումն ոչ-ոքի

Խոսանախոսում Երանի հաղորդից վերադարձում ազգային հավախանի իր խաղացողներով, մրցադարձ է մեկ յուր մատուցումներով:

ԱՍԼՍՏԱ-96

Բասկետբոլի օլիմպիական մրցաբարձումի վիճակահանությունը կասարված է

Աշգանայում տեղի ունեցած վիճակահանությունը որոշեց քաղկեսբոլի կանանց և դամարկանց օլիմպիական խմբային մրցաբարձումի կազմերը: Որքան էլ արտիստ է, քաղկեսբոլային մեծ ավանդույթներ ու հեղինակություն ունեցող Ռուսաստանի դամարկանց հավախանը աշխարհի փոխչեմպիոնը, չկարողացավ օլիմպիական խաղերի եզրափակիչի ուղեգիր ձեռք բերել: Փոխարենը Ռուսաստանի կանանց հավախանը, որի կազմում ընդգրկված է նաև Ալեյկանցի «Հասիսի» նախկին խաղացող էլ են Բուրնիայացիները, որպես լու է օլիմպիական մեդալների համար:

Նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների օլիմպիական խաղերի քաղկեսբոլի կանանց եզրափակիչ մրցաբարձումի կմասնակցի նաև Ռուսաստանի հավախանը:

A խումբ
Ռուսաստան, Կանադա, Ճապոնիա, Բրազիլիա, Չինաստան, Իսպանիա
B խումբ
Ռուսաստան, Կուբա, Չին, ԱՄՆ, Ավստրալիա, Գերմանիա, Կորեա

Մեծ հանրապետություն է առաջնությունը դամարկանց մրցաբարձում: Օլիմպիական ուղեգիր են ձեռք բերել աշխարհի գերեզմանը ուժերը չափելու հավախանները: Ինչ խոսքով չեմպիոնը կոչման անձնակազմի շաբաթը ԱՄՆ, հավախանն է, որն այս անգամ էլ համարվում է լինելու որոշակիորեն քաղկեսբոլի «գերասպետ»:

Միայն իրաբար կարող է մրանց խանգարել 2-րդ անգամ անընդմեջ օլիմպիական չեմպիոն դասնալու:

A խումբ
ԱՄՆ, Լիսվա, Խորվաթիա, Արգենտինա, Չինաստան, Անգոլա
B խումբ
Հարավսլավիա, Գոստասան, Բրազիլիա, Գերմանիա, Գերմանիա, Կորեա, Ավստրալիա

ՀԵՏԱԳՐԱԴՐԱԿԱՆ

Առաջնությունն սկսվեց գվարձալի միջադեղով

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՓԵՏՐՈՒՄ, ՓՈՍ: Խոստանական Սիերա Ենադա Կաշի մեկնարկ է լեռնադահուկային սպորտի աշխարհի առաջնությունը: Տղամարդկանց գերակա սպորտի մրցաբարձումում հաղթող դարձավ Նուրկանի մարզիկ Ալեյն Ալեյրը, որը մրցաբարձումներում անցավ 1 րոպեի 21.80 վայրկյանում: Հարկ է նշել, որ նա արդեն վեց անգամ հաղթել է աշխարհի գավաթի խաղարկության արագընթաց վայրէջքի մրցումներում: Հայաստանը ներկայումս նոգ Արմեն և Արթուր Հարությունյանները մեկնարկ դուրս կգան վեներարի 23-ին և 25-ին: Առաջնությունը մասնակցում են նաև այդ արագածների համար անտալու այնպիսի երկրներ Ներկայացուցիչներ, ինչպիսիք են Լիբիան, Բրազիլիան, ՀԱՀ, Մեխիկան և Սենեգալը: Նրանցից ոմանք նույնիսկ գվարձալի միջադեղների մասնակց են դասնում: Այսպես, առաջնության հանդիսավոր բացման արարողության մասնակց Սենեգալը դեռ է ներկայացնում մեկ մարզիկ, սակայն երբ

հանդիսավոր Երանի հաղորդից վերադարձում ազգային հավախանի իր խաղացողներով, մրցադարձ է մեկ յուր մատուցումներով:

Օրվա հետեւում

ԱՄ

Ազգային փոքրամասնությունների միությունը աջակցում է Բլինթոնի բոսնիական ծրագրին

ՎԱՇԻՆԿՏՈՆ, 14 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Փետրվարի 13-ին ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Կլինթոնը հանդիպում է ունեցել Միացյալ Նահանգներում գործող, եւ ազգային 18 փոքրամասնություններ միավորող միության ներկայացուցիչների հետ: Միությունն անվանվում է Կենտրոնական եւ Արեւելյան եւրոպայի դաշինք: Հանդիպմանը, որի ընթացքում կենտրոնական եւ Արեւելյան եւրոպայի միջազգային հարցեր, մասնակցել է նաեւ Ամերիկայի Հայկական համագումարի հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ Հարոլդ Բազարյանը: Նա «Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական ծառայության խնդրանքով հետախույզ մասնագետներն է հաղորդել այդ հանդիպման մասին:

Կենտրոնական եւ Արեւելյան եւրոպայի դաշինքը համախմբել է ամերիկյան ազգային համայնքներին եւ ներկայացնում է ԱՄՆ-ում բնակվող շուրջ 22 միլիոն մարդկանց: Այն հաղորդում է ամերիկյան կառավարությանն ու օրենսդրություններին աջակցել կենտրոնական եւ Ա-

րեւելյան եւրոպայի երկրներին ժողովրդավարական վարչակարգեր եւ ազատ ընտրություններ ստեղծելու գործում: Ամերիկայի Հայկական համագումարն այս դաշինքի կիսնակադրերից մեկն է: Դաշինքը բավականին ազդեցություն է ձեռք բերել եւ հաջողություններ արձանագրել ամերիկյան քաղաքական քառակուսյանում: Այս հանդիպման ընթացքում մեծ առաջին անգամ դաշինքի նախագահությունը հայտնվեցին նախագահի բոսնիական ծրագրին եւ ներկայացրեցին, որ Միացյալ Նահանգները չլիք է միայնակ սահմանի Բոսնիայի խաղաղության ծրագրի ֆինանսավորումը: Արդարացի չի լինի, եթե այդ բեռը միայն ամերիկացի հարկատու կրի: Մեծ հույս ունենք, որ Գերմանիան, Ժրանսիան, Անգլիան եւ այլ դաշինքներ նույնպես պիտի է մասնակցեն այդ ծրագրի ֆինանսավորմանը:

Այլապես Միացյալ Նահանգները սխալված լիք է լինել կրճատել այլ ֆինանսական ծրագրեր, որի հետեւանում կարող է սահմանա-

փակվել մի շարք երկրներ, այդ թվում Հայաստանին տրվող ֆինանսական օգնությունը: Նախագահը բնորոշակություն հայտնեց դաշինքին Բոսնիայի հարցում իրեն աջակցելու համար: Հանդիպման ընթացքում Բլինթոնը իր դասկարգումները ներկայացրեց ՆԱՏՕ-ի ընդարձակման եւ արտասահմանյան ֆինանսական օժանդակության ծրագրերի շուրջ: Նա մտադրություն հայտնեց առ այն, որ մեծ թվով ամերիկացիներ անարթ են դարձել միջազգային անցողիկ նկատմամբ: Ընդհարումները հավանություն չեն տալիս այլ երկրներին աջակցելու ծրագրերին: Բլինթոնն անդրադարձավ նաեւ մեզ առավել հետաքրքիր մի հարցի: Մասնավորապես խոսելով կատարական կազմի արտահանման ծրագրի շուրջ, նա նշեց երկու միլիարդի խողովակաբերի կառուցման անհրաժեշտությունը եւ դաշինքից դրանցից մեկը Հայաստանում անցկացնելու առաջարկը: Նշեմ, որ Բլինթոնն ընդգծեց Հայաստանի արթնանքը:

ԱՆՈՒՆՈՒՄ

Մյունխենում անցրված ռուսոնիում-239-ը ռուսական էր

1994 թվականին Մյունխենի օդանավակայանում, Մոսկվայից ժամանած ուղևորների ծանրոցների ստուգման ժամանակ Կոլումբիայի ֆալաֆայի թորեայի ծամորուկում հայտնաբերվեց 363 գրամ ռադիոակտիվ ռուսոնիում-239, որի հետ կապված հետազոտությունները մեծ աղմուկ հանեց աշխարհում: Գերմանական հասուկ ծառայություններին հաջողվեց դարձել, որ ռուսոնիում-239-ը արտադրվել է Ռուսաստանում: Մակայն, ինչպես ռուսական իշխանությունները, այնպես էլ հասուկ ծառայությունները հերքեցին այդ լուրը: Ավելին, ՌԴ ՅԱՍ ղեկավարությունը հավաստեց, որ ռուսոնիում-239-ը արտադրվել է Ռուսաստանի օրինակ ֆալաֆում: Հայտնի է դարձել նաև, որ թորեայի ռադիոակտիվ նյութը ձեռք է բերել Ռուսաստանի երկու ֆալաֆայից, վճարելով նրանց 2000 ամերիկյան դոլլար: Դեռևս 1994 թ. հունիսի 6-ին գերմանական համադասարանական ծառայություններին հաջողվել է ծայնագրել թորեայի եւ նրա ռուս համախոհների հետախույզային խոսակցությունը: Գերմանական մասնագետները ապացուցեցին, որ ինչպես է թորեայի հաջողվել այդպիսի լինի գումարով ձեռք բերել ռուսոնիում-239-ը: Ա.Ր.

Գործաշուկր «Խաղաղության աղավախ»

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆԻՅԱ Նախկին ԽՍՀՄ ատաղին եւ վերջին նախագահ Միխայիլ Գորբաչովը, որի նախագահության օրով իրականացվել է «Կոլոն» գործողությունը Լեռնային Ղարաբաղում, աշունակի իրադարձությունները վիճարկում, Ռուսաստանի նախագահի դաշնակցի համար իր բեկնածությունը ներկայացնելուց անմիջապես հետո հանդիպել է լրագրողներին եւ առաջարկել իր ծառայությունը չեղեցական հանգույցի լուծման գործում: Քի Քի Սի-ի քրեակազմի հետ ունեցած գրույցի ժամանակ նա հայտարարել է, որ Ելզինն ու Դուդաևը չեն կարող ուղղակի բանակցությունների սեղանի շուրջ նստել, իսկ ինքը համաձայն է նրանց համար միջնորդ օղակ լինել:

Arminco
Global Telecommunications

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՑԱՆՑ

ԱՐՄԻՆԿՈ ԱՅՆ ԱՊԱՅՈՎՈՒՄ Է.

- ✓ էլեկտրոնային փոստ (E-mail)
- ✓ INTERNET հարուստ սվյալների բազայի մուտք
- ✓ Օմբրաշիվ ինֆորմացիա ամբողջ աշխարհից Չեր կոմյունիստի էկրանի վրա
- ✓ Հնարավորություն Չեր մասին տեղեկացնելու ամբողջ աշխարհին

Մեր հասցեն.
Երևան, Իսահակյան 28, 3 հարկ
Փ 52-63-26, Fax: 28-50-82
E-mail: support@arminco.com.

ԲՆՈՒԹՅԱՆ ԳԵՂԱՏԵՍԻԼ ԱՆԿՅՈՒՆՈՒՄ՝

ԾԱՂԿԱՁՈՐՈՒՄ

սարալանցին տեղակայված ԵՐՄՍ գործարանի «Նախի» հանգստյան սանր հանգստի համար ստեղծված են լավագույն տայմաններ:

Չանգահարել՝
Ծաղկածորում՝ 8235-529-46
Երևանում՝ 27-69-20 կամ 27-69-60

ՀՈՒՍԱՆԻ ԳԱՇՏՂԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱՆՉԱՆԿԱՆ ԶԱՆԳԵՐԻՉ

Չեզ զանգահարողի հեռախոսահամարի որոնչիլով բազմաֆունկցիոնալ հեռախոսային կցորդ՝

ԿԱԼԿՈՑՈՆՆ

Առավելությունները

- սնուցումը հեռախոսային գծից
- 100 համարի հիշողություն
- աշխատում է ցանկացած հեռախոսի հետ

Երաշխային

6 ամիս

Գեռախոս 83-78-45 (Գաճք 10-20)

ԱՅԱԲՍ

Երևան փետրվարի 26-ից մարտի 4-ը
լազմակերպում է սուրիսական
ուղեւորություն

Ե Գ Ի Պ Տ Ո Ս

ԿԱԽԻՐԵ- 3 օր, ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ- 4 օր

Հանելի քաղաքություն, Եսիավես անտառ

- ☆☆ ԶՈՒՐԱՆՈՉ 630 ԱՄՆ դոլլարի համարժեքով
- ☆☆ ԶՈՒՐԱՆՈՉ 670 ԱՄՆ դոլլարի համարժեքով
- ☆☆ ԶՈՒՐԱՆՈՉ 710 ԱՄՆ դոլլարի համարժեքով (օրական 2 անգամ սնունդ)

ՊՈՒՇԿԻՆԻ 43Ա 531573 524564

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է երկհարկանի սեփական տուն ՏՆԱՄԵՐԱ հողատարածքում (7 սենյակ), հեռախոսներ 55-63-62, 57-40-23:
Հասցեն. Արարեկյան փող. տուն 173 (Չարենցի եւ Գնունու փողոցների հատման տեղում):

SARDARAPAT Co. LTD

«ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ» ՄՈԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ Է՝

ՈՐՈՒՂ ԶՎԵՐՈՎ

ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ-ԵՐԵՎԱՆ
14 ՕՐ ԱՌԱՆՑ ԳՅՈՒՐԱՆՈՑԻ

7 ՕՐԿԱ ԳՐԱՎԻՉ ԾԱՄՓՈՐԴՈՒԹՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ-ԵՐԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ-ԹԵՎՐԱՆ-ԵՐԵՎԱՆ

3 սասղանի հյուրանոց, Էփանուսիաներ
Լիբանանի եւ Իրանի սևաարժան վայրեր, սնունդ, օրական 2 անգամ

Հասցեն «Էրբուրն» հյուրանոց 2-րդ մասնաշենք 327 սենյակ
Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել
56 05 82 հեռախոսահամարով

MEDECINS SANS FRONTIERES
ARTSEN ZONDER GRENZEN

POST OPENING IN MSF-BELGIUM

TITLE OF POST: Medical Doctor
JOB DESCRIPTION: Cooperation in drug distribution program
Help in assimilating data
Help in teaching program in local health structures (ambulatory health posts, polyclinic, hospital)
Ability to move

LOCATION: Noyemberian
LANGUAGE KNOWLEDGE: French or English, Armenian, Russian
SALARY: 200 USD Monthly
Accommodation is paid by MSF

Applicants are kindly invited for the interview with their resumes at 1:00 PM on Saturday, February 17.

ADDRESS: 8a Raffi St., Yerevan
PHONE: 56 53 08